

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 5525/2018
12.03.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у парници тужилаца АА, ББ, ВВ, правног следбеника пок. ГГ, ДД, ЋЋ и ЕЕ свих из ..., чији је заједнички пуномоћник Горан Митровић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије – Министарство одбране - Војнограђевинске дирекције „Београд“, коју заступа Војни правобранилац из Београда, ради чинидбе, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 6255/17 од 14.06.2018. године, у седници одржаној 12.03.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 6255/17 од 14.06.2018. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 990/14 од 14.06.2017. године, ставом првим изреке, обавезана је тужена да тужиоцима преда у посед и слободно располагање катастарске парцеле бр. ... и ... уписаних у лист непокретности бр. ... КО Ставом другим изреке, одбијен је противтужбени захтев којим је тужена тражила да се утврди да је власник катарских парцела бр. ... и ..., уписаних у лист непокретности ... КО ..., што би тужиоци били дужни да признају и трпе. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцима на име трошкова парничног поступка исплати 621.300,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 6255/17 од 14.06.2018. године, одбијена је жалба тужене као неоснована и потврђена првостепена пресуда у првом и трећем ставу изреке, а укинута у другом ставу изреке, у делу којим је одлучено о противтужбеном захтеву (став први и други изреке). Захтеви странака за накнаду трошкова другостепеног поступка су одбијени.

Против правноснажне другостепене пресуде, тужена је благовремено изјавила ревизију из свих законских разлога.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку, Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, као ни

друге битне повреде одредаба парничног поступка из члана 407. став 1. ЗПП због којих се ревизија може изјавити.

Према утврђеном чињеничном стању, правни претходници тужилаца су били сувласници са по $\frac{1}{2}$ дела непокретности, чијим су цепањем настале спорне катастарске парцеле, по садашњем премеру кат. парцела ... и ... КО Поступак експропријације непокретности, започет 1949. године, није окончан, јер поступак није био спроведен у складу са Основним законом о експропријацији из 1947. године, с обзиром да решење о експропријацији није донео надлежни орган (министар одбране), тако да то решење није ни могло бити спроведено од стране Друге експропријационе комисије 1952. године, због чега није дошло до промене власника. После тога, земљиште је постало друштвена својина према касније донетим прописима, а правни претходници тужилаца задржали су статус корисника градског грађевинског земљишта. Правноснажним решењима Општине Савски венац из 1968. године, право коришћења овог земљишта додељено је Дирекцији за изградњу и реконструкцију града у сврху изградње саобраћајнице Бањица – Канарево брдо – Раковица. Како спорно земљиште није било потребно за ову намену, Дирекција га је исте године предала туженој за војне потребе, и то као накнаду за војно градско грађевинско земљиште, које је преузела у сврху изградње саобраћајнице.

Решењем Општине Савски венац – Одељење за имовинско – правне и стамбене послове од 27.08.2004. године, које је након доношења одлуке суда у управном спору постало правноснажно 21.11.2006. године, поништена су решења из 1968. године (о додели права коришћења непокретности Дирекцији), из разлога што Дирекција за изградњу и реконструкцију града исто земљиште није привела намени, с тим што је у решењу констатовано да ће имовинско – правни односи у вези враћања накнаде за одузето земљиште бити решени у посебном поступку по правноснажности овог решења.

Према извештају Министарства одбране – Управа за инфраструктуру од 26.03.2009. године, парцеле које су предмет спора налазе се у саставу војног комплекса И.Д.373 „Васа Чарапић“, који је перспективан за војну намену и ограђен је двоструком жичаном оградом. На спорним катастарским парцелама нема изграђених објеката високе градње, али има изграђених других објеката – полигон Противваздушне одбране ВЈ са пратећом инфраструктуром. Спорне катастарске парцеле се налазе на ободу војног комплекса, а према орто – фото снимку који су доставили тужиоци, на њему нема изграђених грађевинских објеката.

Непокретности су биле уписане су у катастарски лист непокретности ..., као државна својина, са правом коришћења тужилаца у одређеним уделима. Решењем РГЗ од 03.02.2016. године на катастарским парцелама је дозвољена конверзија права коришћења у право својине, тако да су тужиоци уписани као сувласници ових непокретности.

Код тако утврђеног чињеничног стања, правилно је у побијаним нижестепеним пресудама примењено материјално право када је усвојен тужбени захтев за предају непокретности у државину и својину тужиоцима.

Према члану 37. став 1. Закона о основама својинскоправних односа, власник може тужбом захтевати од држаоца повраћај индивидуално одређене ствари, док је у

ставу 2. истог члана прописано да власник мора доказати да на ствар чији повраћај тражи има право својине, као и да се ствар налази у државини тужене.

У конкретном случају, утврђено је да су тужиоци уписани власници непокретности која је предмет спора. Исто тако, одлучујући о праву својине тужене као о претходном питању, другостепени суд је правилно оценио да тужена није стекла ово право на основу правног посла, из разлога што уговор о размени непокретности између ње и Дирекције за изградњу и реконструкцију града Београда из 1968. године није закључен у обавезној писаној форми, већ се радило о фактичкој размени, у којој је Дирекција уступила туженој на коришћење имовину одузету из приватне својине правних претходника тужилаца, због чега је таква размена права коришћења без правног дејства. Такође, нису испуњени услови из члана 28. Закона о основама својинскоправних односа за стицање својине по правилима о одржају, јер је тужена имала закониту и савесну државину осам година, почев од 1996. године, када је ступио на снагу Закон о изменама и допунама Закона о основама својинскоправних односа, који нема ретроактивно дејство, због чега се рокови за одржај рачунају од дана ступања на снагу овог Закона, па све до 27.08.2004. године, када је одлуком органа управе поништено решење којим је правним претходницима тужилаца одузет посед спорних катастарских парцела.

Према томе, правилна је оцена нижестепених судова да тужиоци уживају правну заштиту траженом предајом у државину индивидуално одређених ствари, катастарских парцела ... и ..., уписаних у лист непокретности ... КО ..., пошто је утврђено да су тужиоци уписани власници ових непокретности, које се налазе у државини тужене.

Ревизијски навод, да је суд требало да одреди прекид поступка до правноснажног окончања поступака по тужби тужене ради утврђења права својине, није основан. У спору по тужби ради заштите права својине, применом члана 37. Закона о основама својинскоправних односа, по материјално – правном приговору тужене (да је она власник ствари), другостепени суд је могао, што је и учинио, да расправља о правном основу државине тужене, као о претходном питању. На тај начин суд није онемогућио тужену да у другој, текућој парници доказује правни основ своје државине, било да је у питању градња, фактичка експропријација изградњом објекта или други правни основ из кога тужена изводи своје право. Другостепени суд је за своју одлуку у наведеном делу дао јасне и потпуне разлоге, које ревизијски суд у свему прихвата као правилне.

На основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Председник већа – судија
Слађана Накић Момировић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић